

1. UVOD

Justinijan je vladao od 527. do 565. god. Rođen je na Balkanskom poluostrvu, u Taureziju. Bio je obrazovan i ambiciozan. Želio je obnoviti veliko jedinstveno carstvo. Imao je velike planove za obnavljanje rimskog prava i to putem kodifikacije (bez koje rimsko pravo ne bi postalo kulturni temelj Evrope).

2. JUSTINIJANOVA KODIFIKACIJA

2.1 Rimske kodifikacije prije Justinijana

Za potrebe postklasične prakse nastajale su različite pravne zbirke koje su prethodile Justinijanovoj kodifikaciji. Te zbirke odnosno zbornici su sastavljene iz djela klasičnih pravnika (ius) ili carskih konstitucija (leges). Tako su već prije Justinijana nastale tri zbirke carskih konstitucija, dvije privatne i jedna službena. Privatne bijahu Codex Gregorianus i Codex Hermogenianus.

Codex Gregorianus je sastavljen oko 291.g.n.e. Ovaj naziv potiče od sastavljača ovog zbornika. On je sadržavao veliki broj carskih konstitucija izdatih od vremena Hadrijana do Dioklecijana. Ovaj zbornik je djelimično sačuvan i neki njegovi djelovi se mogu naći u zbornicima barbarskog rimskog prava, o kojima ćete nešto više saznati u daljnjem razvijanju ove teme.

Codex Theodosianus je prva službena zbirka carskih konstitucija i ujedno najznačajniji zbornik nastao prije Justinijana. Njega je dao sastaviti Teodosije II 438. g., a sadržava konstitucije od Konstantina pa nadalje. Ovaj zbornik se dijeli na 16 knjiga, a one su se dijelile na titule tj. naslove. U tim titulama su hronološki navedene carske konstitucije, njih ukupno 3.000. U Istočnom Carstvu je ovaj zbornik primjenjivan do stupanja na snagu Justinijanovog zbornika, dok se na zapadu zadržao još duže jer su njegovi dijelovi sadržani u barbarskim zbornicima. Ovaj zbornik je sadržavao znatan broj odredi vezanih za javno pravo što mu daje izuzetan značaj, jer se u Justinijanovim kodifikacijama govori isključivo o privatnom pravu.

Iz postklasičnog perioda je poznato i nekoliko zbirki koje sadržavaju i ius i leges. Jedan dio njih ima karakter privatnih zbirki i predstavljaju uglavnom izvore za historiju rimskog prava ali ne i prava općenito. Ovamo pripadaju Fragmenta Vaticana, rukopis otkriven 1821.g. u vatikanskoj knjižnici, koji sadržava izvore iz Papinjanovih, Ulpijanovih i Paulovih djela te konstitucije iz Gregorijanova i Hermogenijanova kodeksa. Nažalost više od pola ovog rukopisa nije čitljivo. Druga zbirka koja je nastala u približno isto vrijeme kad su nastali i vatikanski fragmenti je Collatio legum Mosaicarum et Romanarum .U njoj se upoređuje Mojsijevo zakonodavstvo, dakle jevrejsko s rimskim pravom. Sadrži odlomke iz dijela Gaja, Papinijana, Paula, Ulpijana i Modestina, a korišteni su i neki odlomci iz Gregorijanovog i Hermogenijanovog zbornika carskih konstitucija. Ovom zbirkom se željelo pokazati da neka pravila rimskog prava imaju korijen u jevrejsko-kršćanskim religijskim normama. Ovo je prva sačuvana knjiga uporednog prava u historiji. Spomenut ćemo još i tzv. Sirsko-rimsku pravnu knjigu koja se upotrebljava u 4. i 5. st. n. e. u Siriji.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com